НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

76-Ї НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРОФЕСОРІВ, ВИКЛАДАЧІВ, НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ, АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ

ТОМ 1

14 травня – 23 травня 2024 р.

активностей. Гнучкість: Бути готовими до швидкої адаптації стратегії до мінливих умов.

5. Підтримка іміджу та репутації: Прозорість: Спілкуватися з клієнтами відкрито та чесно. Відповідальність: Демонструвати соціальну відповідальність та турботу про клієнтів. Підтримка зв'язків: Зберігати активну комунікацію з клієнтами.

Важливо зазначити, що не існує універсальної маркетингової стратегії для всіх криз. Ефективна стратегія буде залежати від специфіки ринку, особливостей продукту або послуги, а також від глибини та тривалості кризи.

Література

1. *Гаркавенко С. С. Маркетинг: Підруч. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл. - К.: Лібра, 2004. 712 с.*
2. *Портер М. Стратегія конкуренції: Методика аналізу галузей і діяльності конкурентів / пер. з англ. А. Олійник, Р. Сільський. Київ : Основи, 1997. 390 с.*
3. *Котлер Ф., Армстронг Г. Основи маркетингу. К. : Науковий світ, 2022. 880с.*

УДК 330:338

К.О. Каленкова, студентка,
О.М. Шевченко, к.е.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

РОЗВИТОК ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ: СВІТОВИЙ ДОСВІД

Циркулярна економіка, орієнтована на цінності, становить ключову стратегічну перевагу в сучасному світі, оскільки пропонує відмінну альтернативу класичним лінійним моделям виробництва, сприяючи перетворенню відходів одного процесу в сировину для іншого. Ця концепція активно працює над зменшенням негативного впливу на довкілля шляхом зниження відходів, ефективного використання ресурсів та підвищення доданої вартості через використання послуг та інтелектуальних рішень.

Концепція циркулярної економіки у світі виникла у відповідь на зростаюче споживання та, як наслідок, на накопичення маси відходів, які не піддаються швидкій переробці у природному середовищі та/або чинять шкідливий вплив на навколишнє середовище. Циркулярна економіка являє собою нову модель економіки, яка асоціюється із «зеленим зростанням» та забезпечує рух від масового споживання до відповідального споживання. В її основі – замкнутий цикл використання ресурсів (продуктів) з метою зменшення тиску на навколишнє середовище.

Дослідження свідчать, що основними перевагами циркулярної моделі економічного розвитку є:

– утилізація відходів;

– зменшення використання природних ресурсів;
– зниження негативного впливу на довкілля;
– економія за рахунок замкненого виробничого циклу;
– сучасні та інноваційні методи споживання та виробництва;
– створення нових робочих місць [1].

Циркулярна економіка передбачає нові підходи до виробництва, спрямовані на мінімізацію відходів та забруднень, і базується на принципах Reduce (зменшення використання природних ресурсів, натомість застосування відновлюваних матеріалів та ресурсів), Reuse (досягнення максимальної ефективності від повторного використання ресурсів чи продуктів, Recycle (перероблення відходів для майбутнього їх використання). Основні принципи циркулярної економіки були розширені Всесвітнім економічним форумом у 2018 році до 10R, що включає в себе відмову, переосмислення, зменшення, повторне використання, ремонт, відновлення, переробку, використання частин, зміну функціонального призначення, а також відновлення витраченої енергії [2].

У Європі та інших країнах вже спостерігається активна реалізація політики циркулярної економіки, яка спрямована на зменшення споживання ресурсів та збільшення повторного використання. Це включає в себе прийняття таких стратегій, як European Green Deal та Circular Economy Action Plan, що ставлять перед собою завдання досягнення кліматичної нейтральності та сталого використання ресурсів.

Незважаючи на розробку Європейською комісією Circular Economy Action Plan у рамках досягнення цілей European Green Deal, кожна європейська країна має національні особливості реалізації концепції циркулярної економіки.

Німеччина, маючи потужну індустріальну економіку, сформувала основу циркулярної економіки через матеріальні потоки і доступність матеріалів, а Нідерланди – на інноваціях у матеріалах та бізнесмоделях. Фінляндія є першою країною у світі, яка розробила національну дорожню карту для переходу до циркулярної економіки. Шотландія стала першою країною, що вступила у клуб Circular Economy 100 (CE100), створений із ініціативи Фонду Еллен МакАртур, із метою стимулювання співробітництва та інновацій для розвитку циркулярної економіки [3].

У Китаї циркулярна економіка почала розвиватися у рамках програми індустріальної екології, яка розглядає питання як відходи однієї компанії можуть стати ресурсами для іншої. Туреччина також починає впроваджувати концепцію циркулярної економіки.

Підсумовуючи викладене, можна зазначити, що впровадження циркулярної економіки є актуальним завданням для країн у всьому світі, особливо в контексті зростаючої уваги до збереження природних ресурсів та боротьби з відходами. Європейські країни, а також деякі інші, вже виявляють активний інтерес та приймають конкретні заходи для розвитку

циркулярної економіки, що сприяє не лише зменшенню негативного впливу на довкілля, а й стимулює економічний зріст.

Для України перехід до циркулярних моделей виробництва є важливим завданням, і набуття досвіду та узгодження підходів з Європейським Союзом може сприяти ефективному впровадженню цих принципів в національну економіку, забезпечуючи сталість та стале економічне зростання в майбутньому.

Література

1. Горбаль Н.І., Мазурик М.М., Микитин О.З Впровадження циркулярної економіки на основі європейського досвіду. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. 2021 № 2(6) URL: https://science.lpnu.ua/uk/smeu/vsi-vypusky/vypusk-5-nomer-2-2023/cyrkulyarna-ekonomika-osoblyvosti-ta-perspektyvy

2. Горбаль Н.І., Ломага Ю.Р., Циркулярна економіка – основа сталого розвитку підприємств. Вісник Національного університету "Львівська політехніка" 2022 №1(9). С. 9-22.

3. Вовк В.Ю. Світовий досвід переходу до моделей циркулярної економіки на основі використання безвідходних технологій в АПК. Економічний простір. 2022. №179. С. 91-99.

УДК 330.3:334

В.Б. Васюта, к.т.н., доцент,
М. Р. Горбунова, магістрант
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ВПЛИВ КРИЗОВИХ ЯВИЩ НА РОЗВИТОК МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Розвиток малого бізнесу в Україні є надзвичайно важливим для економічного прогресу та соціального розвитку країни, особливо у час коли економічний стан країни знаходиться в умовах невизначеності, через вплив економічних та політичних факторів. Цей сектор грає ключову роль у створенні нових робочих місць, забезпеченні сталого економічного зростання та стимулюванні інновацій. Крім того, він стимулює конкуренцію, що призводить до покращення якості товарів і послуг, і сприяє розвитку нових технологій та інновацій.

Розробка та впровадження ефективних заходів для запобігання або пом'якшення негативних наслідків кризових явищ, які склалися наслідок карантинних обмежень та воєнного стану, може допомогти зберегти стабільність підприємства, зберегти робочі місця та збільшити його конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі. Крім того, це сприяє збереженню довіри споживачів, партнерів та інвесторів, що є критичним для подальшого розвитку бізнесу.